

דף יא.

עין משפט א

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ג

עיינ לעיל דף י. עין משפט ו

עין משפט ב

הרמב"ם הל' איפורי ביאה פ"ב ה"א

שְׁנַיִם שָׁבְאוּ לְמִדְיָנָה זֶה אוֹמֵר אֲנִי וְחֵבְרִי כֹהֵן וְזֶה אוֹמֵר
 אֲנִי וְחֵבְרִי כֹהֵן אֶף עַל פִּי שְׁנֵרְאִין כְּגוֹמְלִין זֶה אֶת זֶה
 הָרִי אֵלּוּ נְאֻמָּנִין וְשְׁנֵיהֶם בְּחֻזְקַת כֹּהֲנִים. וְכֵן עַד שֶׁאָמַר
 רְאִיתִי זֶה שֶׁנִּשְׁאָ כִפְיוֹ אוֹ שֶׁאֲכַל בְּתְרוּמָה אוֹ שֶׁחָלַק עַל
 הַגֶּזֶן אוֹ שֶׁקָּרָא בְּתוֹרָה רֵאשׁוֹן וְקָרָא אַחֲרָיו לִוי מְחֻזְקִין
 אוֹתוֹ בְּכֹהֵנָה עַל פִּיו. וְכֵן אִם הָעֵיד שָׁזָה קָרָא שְׁנֵי בְּתוֹרָה
 אַחַר כֹּהֵן מְחֻזְקִין אוֹתוֹ בְּלוּיָהּ:

שו"ע אה"ע סימן ג פעיף ב

ב. היה עד אחד מעיד עליו, נאמן להאכילו בתרומה בזמן הזה ולקרות
 בתורה ראשון ולישא את כפיו, ואפילו אביו נאמן עליו. ואפילו משטרות
 מעלין לכהונה בזמן הזה. כיצד, הרי שהיה כתוב בשטר: פלוני כהן לזה
 מפלוני מנה, ועדים חתומים עליו, הרי זה בחזקת כהן ככהני זמן זה.
 וכן מעלים מנשיאות כפים ומקריאת בתורה ראשון להיות כהן ככהני
 זמן זה. (וי"א דאם חתם עצמו: אני פלוני כהן עד, מהני בזמן הזה)
 (הר"ן פרק ב' דכתובות).

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ב

עין משפט ג

עבודה שלא הן היא שיהיו שומרים את המקדש. ויהיו מהן שוערים לפתח שערי המקדש ולהגיה דלתותיו. ויהיו מהן משוררין לשורר על הקרבן בכל יום. שנאמר (דברים יח-ז) 'וְשִׁירַת בְּשֵׁם ה' אֱלֹהֵינוּ כָּכָל אַחֲיוּ הַלְוִיִּם'. אי זהו שירות שהוא בשם ה' הוי אומר זו שירה. ומתי אומר שירה על כל עולות הצבור החובה ועל שלמי עצרת בעת נסוף היין. אבל עולות נדבה שמקריבין הצבור לקיץ למזבח. וכן הנסכים הבאים בפני עצמן. אין אומרין עליהן שירה:

הרמב"ם הל' ביכורים פ"ד ה"א

עין משפט ד

כל המביא בכורים טעון קרבן ושיר ותנופה ולינה. אבל היהודי אינו שוה בכל. לפי שיש שחייבין להביא בכורים ואינן קורין עליהם:

ז. כסף משנה: עבודה שלהם היא שיהיו שומרים המקדש. בראש מסכת מדות (פ"א מ"א). ומ"ש ויהיו מהם שוערים וכו' ויהיו מהם משוררים וכו' עד הוי אומר זו שירה. בפ"ב דערכין (דף י"א ע"א ב'): ומתי אומר שירה על כל עולות הצבור החובה וכו'. בפ"ב דערכין (דף י"א): בעי רבי אבין עולת נדבת צבור טעונה שירה או אינה טעונה שירה ואסיקנא ת"ש דתני רב מרי בריה דרב כהנא לעולותיכם ולזבחי שלמיכם מה עולה קדש קדשים אף שלמים קדש קדשים ומה שלמים קבוע להם זמן אף עולה קבוע לה זמן ופירש"י מה עולה האמורה כאן קדש קדשים דאין לך עולה קדשים קלים אף שלמים האמורים כאן שטעונין שיר בשלמים קדשי קדשים משתעי ואין לך שלמים קדשי קדשים אלא כבשי עצרת דשלמי צבור הן וכתיב בה קדש יהיו לה' לכהן ומה שלמים האמורים כאן לגבי שיר קבוע להם זמן דהא אוקימנא בכבשי עצרת אף עולה האמורה כאן שקבוע לה זמן לאפוקי נדבת צבור דאין קבוע לה זמן. ומ"ש בעת ניסוך היין. שם מימרא דרב שמואל בר נחמני (שם דף י"א. וי"ב. וברכות ל"ה): ומ"ש וכן הנסכים הבאים בפני עצמן אין אומרם עליהם שירה. שם (דף י"ב) בעיא דלא איפשיטא ופסקה לקולא:

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

הרמב"ם הל' ביכורים פ"ד הי"ז

כָּל בְּעָלֵי אֲמָנוֹת שְׁבִירוֹשָׁלַיִם ה' עוֹמְדִין מִפְּנֵיהֶם וְשׂוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹמָן. אֲחִינוּ אֲנָשֵׁי מְקוֹם פְּלוּנֵי בּוֹאֲכֶם בְּשָׁלוֹם. וְהֵם מְהַלְכִין בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם וְהַחֲלִיל מִכָּה לְפָנֵיהֶם עַד שֶׁהֵם מִגִּיעִים לְהַר הַבַּיִת. הִגִּיעוּ לְהַר הַבַּיִת נוֹטֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד סָלוּ עַל כְּתָפוֹ וְאוֹמְרִין (תהילים קנ-א) 'הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקֹדֶשׁוֹ וְכוּ' עַד (תהילים קנ-ו) 'כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ'. וְהֵם מְהַלְכִים בְּהַר הַבַּיִת וְקוֹרְאִין עַד שֶׁמִּגִּיעִין לְעֶזְרָה. הִגִּיעוּ לְעֶזְרָה דִּבְרוּ הַלְלוּיָם בְּשִׁיר (תהילים ל-ב) 'אֲרוֹמְמֶךָ ה' כִּי דָלִיתָנִי וְגו':

עין משפט ה **הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ב**
עין לעיל דף יא. עין משפט ג

הרמב"ם הל' ביכורים פ"ב ה"ד עין משפט ו

אֵין מְבִיאִין בְּכוֹרִים מִשְׁקִין חוּץ מִזִּיתִים וְעֵנָבִים ט בְּלֶבֶד שְׁנָאֵמַר (דברים כו-ב) (דברים כו-י) 'פְּרִי הָאֲדָמָה' וְלֹא מִשְׁקָה]. וְאִם הֵבִיא מִשְׁקִין אֵין מְקַבְּלִין מִמֶּנּוּ:

ה. כסף משנה: (טז-יז) כיצד מעלין את הביכורים וכו'. משנה פרק ג' דביכורים (משנה ב'): ומ"ש מפני אהל הטומאה. וכן מה שכתב להודיע שהביכורים משבעת המינים. וכן מה שכתב והם הולכים בכל הדרך וקורין שמחתי באומרים לי בית יי' נלך. וכן מה שכתב אם באו אנשים הרבה וכו'. וכן מ"ש ומשיכנסו כולם בשערי ירושלים יתחילו לקרות עומדות היו רגלינו וכו'. וכן מה שכתב ואומרים הללויה הללו אל בקדשו וכו'. הכל שם בירושלמי: ומה שכתב ולא היו מהלכים ביום אלא שתי ידות בלבד. בתוספתא פרק ב' דביכורים לא היו מהלכים כל היום כולו אלא שתי ידות ביום. ומ"ש היה להם לח ויבש וכו'. ירושלמי שם צמוקים היה מעטרן בענבים:

ט. כסף משנה: אין מביאים בכורים משקין חוץ מזיתים וענבים וכו'. משנה בסוף תרומות (משנה ג') ומייתי לה בפרק העור והרוטב (חולין דף ק"כ:) ופרק ב דערכין: ומ"ש ואם הביא משקין אין מקבלים ממנו. בסוף חלה (משנה י"א) תנן יוסף הכהן הביא ביכורי

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעטורים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף יא:

עין משפט א

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג הי"א

לוֹיִם שֶׁעָבְדוּ עֲבוֹדַת הַכֹּהֲנִים אוֹ שִׁסִּיעוּ לוֹי בְּמִלְאָכָה
שֶׁאֵינָה מְלֵאכָתוֹ חִיבִין מִיתָה בְּיַד שָׁמַיִם שְׁנֵאמַר
(במדבר יח-ג) 'וְלֹא יִמָּתוּ'. אָבֵל כֹּהֵן שֶׁעָבַד עֲבוֹדַת לוֹי
אֵינוֹ בְּמִיתָה אֶלָּא בְּלֹא תַעֲשֶׂה:

עין משפט ב

הרמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ו ה"ח

אֵין אוֹמְרִין שִׁירָה אֶלָּא עַל עוֹלוֹת הַצְּבוּר וְזָבְחֵי
שְׁלֵמִיָּהֶם הָאֲמוּרִין בַּתּוֹרָה. אָבֵל עוֹלוֹת נִדְבָה שֶׁמִּקְרִיבִין
מִמּוֹתֵר תְּרוּמַת הַלְשָׁכָה אֶף עַל פִּי שֶׁהֵן שֶׁל צְבוּר אֵין
אוֹמְרִין שִׁירָה עֲלֵיהֶן. וְכֵן נִסְכִּים הַבָּאִין בְּפָנָי עֲצָמָן אֵין
אוֹמְרִין עֲלֵיהֶן שִׁירָה:

הרמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג ה"ב

עין לעיל דף יא. עין משפט ג

יין ושמן ולא קיבלו ממנו ומוקי לה בירושלמי (הלכה ה') כשלא בצרן מתחלה לכך וההיא
דסוף תרומות בשבצרן מתחלה לכך. ואיני יודע למה לא חילק רבינו בכך. ובפירוש המשנה
כתב רבינו ומה שאמרו שהביכורים מביאים אותם יין ושמן הוא לדעת רבי יהודה כי הוא
לומד הביכורים מן התרומה וכן אמרו מני ר' יהודה דאמר דון מינה ואוקי באתרה וגמר
לה ביכורים מתרומה ואין הלכה כרבי יהודה עכ"ל. ודברי רבינו נראה כאן שהוא פוסק
כההיא דסוף תרומות ולא כההיא דיוסף הכהן. ומכל מקום יליף מינה למשקין דשאר פירות
שאם הביא אין מקבלים ממנו:

י. **כסף משנה:** ואין אומרים שירה אלא על עולות הצבור וכו'. בפ"ב דערכין (דף י"א):
איבעיא אם עולת נדבת צבור טעון שירה ואסיקנא על עולותיכם ועל זבחי שלמיכם מה
עולה קדש קדשים אף שלמים קדש קדשים פירוש ואין לך שלמים קדשי קדשים אלא כבשי
עצרת דכתיב בהו קדש יהיו ומעתה מה שלמים דמיירי קבוע להם זמן אף עולה שקבוע
לה זמן לאפוקי נדבת ציבור. ומ"ש וכן נסכין הבאים בפני עצמם וכו'. גם זה שם:

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ג

עין משפט ג

שְׁבַעַה עָשָׂר יוֹבְלִים מְנוּ יִשְׂרָאֵל - מְשַׁנְכְּנֵסוּ לְאָרֶץ וְעַד
שִׁיבָאוּ. וְשָׁנָה שִׁיבָאוּ בָּהּ שֶׁחָרַב הַבַּיִת בְּרֵאשֹׁנָה מוֹצְאֵי

ב. כסף משנה: (א-ג) מצות עשה לספור שבע שנים וכו' ומאימתי התחילו למנות מאחר י"ד שנה וכו'. בפ"ב דערכין (דף י"ב:). ומ"ש שנאמר שש שנים תזרע שדך כלומר דלא קרינן שביעית אלא היכא דהוי שדך המיוחד לך ועד שעברו שבע שכבשו ושבע שחלקו לא היה שדה מיוחד לכל אחד: ומ"ש י"ז יובלים משנכנסו לארץ וכו' עד ושנת ל"ו ביובל היתה. בפרק בתרא דערכין: כתב הראב"ד י"ז יובלים מנו ישראל א"א זה הוא לדעת רבי יהודה וכו'. כלומר ואם כן קשיא דידיה אדידיה כי כתב י"ז יובלות מנו דהוי אליבא דר"י וכתב שנת ל"ו היתה שנה שחרב בה הבית דהוי אליבא דרבנן ותירץ הר"י קורקוס אמת הוא כי שם בגמרא הביאו ברייתא זו להקשות ממנה למאי דאוקימנא ברייתא אחרת שאמרו בה וכן בשניה פירוש שגם בית שני חרב במוצאי שביעית כר' יהודה דאמר שנת חמשים עולה לכאן ולכאן דבית שני עמד ת"כ שנה שמונה יובלות ועשרים שנה הוצא שמונה שנים משמנה יובלות נמצא כ"ח שנים שהם ד' שמשות נמצא שבמוצאי שביעית חרב בית שני ועל זה מקשה אי ברייתא ר' יהודה קשיא בית ראשון דלדידיה בית ראשון לא חרב במוצאי שביעית דתניא י"ז יובלות וכו' ואילו לר' יהודה הוסף י"ז שנה של י"ז יובלות נמצא בשלש בשבוע חרב הבית אבל לא מפני זה אתיא ברייתא כר' יהודה דוקא דלעולם כר"ע אתיא ולא דוקא י"ז שנים של יובל אלא מנין יובלות קאמר וכיון שמן היובל הי"ז מנו רובו חשיב ליה שהרי לא אמרו י"ז יובלות עשו דודאי לא עשו אלא ט"ז אבל מנין י"ז הם אע"ג דבצרי להו י"ד שנה מ"מ כיון שמן הי"ז מנו ל"ו שנה שפיר שייך למיתני י"ז יובלות מנו דמנין י"ז מנו וכן נראה מלשון רש"י דברייתא כר"ע אתיא ובודאי דכיון דסתמא מיתניא אין להעמיד אותה כחידאה ומנו קתני ולא עשו כאשר דקדקתי ומנו רוב יובל הי"ז קאמר ובפירוש כתבו התוספות שם דהיא ברייתא אתיא כרבנן דלר' יהודה לא אתיא מה שאמרו שם בברייתא שאם אתה אומר משנכנסו מנו נמצא בית חרב בתחלת יובל מוכח דלרבנן שייך לומר י"ז יובלות מנו עכ"ל. ומ"ש נמצאת אומר בשנת אלפים ותק"ג וכו' כל זה מבואר בהקדמה ששנה שיצאו בה ישראל ממצרים היתה שנת אלפים ותמ"ח ליצירה כדאיתא בפרק קמא דע"ז עלה ט' ומ' שנה שהיו במדבר וי"ד שכבשו וחלקו סך שני אלפים ותק"ב ומשנה שאחריה התחילו למנות. ומ"ש מר"ה מאחר מולד אדם הראשון שהיא שנה שניה ליצירה כלומר שהעולם התחיל להבראות בכ"ה לאלול למוולד בהר"ד שהוא מולד תהו ואדם הראשון נברא ביום ו' והוא ר"ה ומוולדו וי"ד וקאמר רבינו שכשאנו מונים כך שנים לבריאת עולם הוא מר"ה של מולד וי"ד ולא מר"ה של מולד בהר"ד שהוא מולד תהו שבאותה שנה התחילה היצירה שאין אנו חוששין אלא על יצירת האדם שהוא עיקר בריאת העולם. ומ"ש רבינו שת"י שנים עמד בית ראשון כלומר מאחר שכתוב שבת"פ שנים ליציאת מצרים נבנה הבית והבית עמד ת"י שנים סך תת"צ הוצא מהם מ' שנה שהלכו במדבר ישארו תת"ג שהם שיעור י"ז יובלות הוצא מהם י"ד שכבשו ושחלקו נשארו תתל"ו נמצא שחרב הבית בשנת ל"ו ליובל והיא שנה שאחר ששנה ולפיכך קראה מו"ש שהרי שנת ל"ה ביובל היתה ששנה: כיון שחרב הבית וכו' ובשנה השביעית מבנינו עלה עזרא וכו' ומשנה זו התחילו למנות. בפרק ב' דערכין (דף י"ב י"ג) וכתב אשי. ומ"ש אע"פ שלא היתה שם יובל בבית שני מונין היו אותו כדי לקדש שמשות. בפרק בתרא דערכין (דף ל"ב ל"ג) ופי' רש"י ודאי יובל לא היה נוהג שיהו עבדים נפטרים משום יובל ולא שדות של מוכר חוזרות אבל שמיטין היו נוהגים לשמט כספים

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאחד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

שְׁבִיעִית הֵיטָה וּשְׁנַת שֵׁשׁ וּשְׁלֹשִׁים בַּיּוֹבֵל הֵיטָה. שְׁאַרְבַּע
מֵאוֹת שָׁנָה וְעֶשְׂרֵי שָׁנִים עָמַד בֵּית רֵאשׁוֹן. כִּינּוֹן שְׁחָרֵב
הַבַּיִת בָּטַל מִנֵּין זֶה. מִשְׁבָּטְלָה נִשְׁאַרָה הָאָרֶץ חֲרָבָה
שְׁבַעִים שָׁנָה וְנִבְנְהָ בֵּית שְׁנִי. וְאַרְבַּע מֵאוֹת וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
עָמַד. וּבִשְׁנָה הַשְּׁבִיעִית מִבְּנִינוּ עָלָה עֲזָרָא וְהִיא הַבִּיָּאָה
הַשְּׁנִיָּה. וּמִשְׁנָה זֹה הִתְחִילוּ לְמִנּוֹת מִנֵּין אַחֵר. וְעָשׂוּ שְׁנַת
י"ג לְבָנִין בֵּית שְׁנִי שְׁמֹטָה. וּמָנוּ שְׁבַע שְׁמֹטוֹת וְקִדְּשׁוּ
שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים. אָף עַל פִּי שְׁלֹא הֵיטָה שָׁם יוֹבֵל בְּבֵית
שְׁנִי מוֹנִין הָיוּ אוֹתוֹ כִּדֵּי לְקַדֵּשׁ שְׁמֹטוֹת:

הרמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ד

נְמִצָּאתָ לָמַד שֶׁהַשָּׁנָה שְׁחָרֵב בָּהּ הַבַּיִת בְּאַחֲרוֹנָה לְ
שְׁתַּחֲלֹתָהּ מִתְּשָׁרֵי שְׁאַחַר הַחֲרָבָן כְּשֵׁנִי חֲדָשִׁים שְׁהָרִי

ולשם מזורע וקציר דהא צריכים למנות שנת יובל כדי שיבואו השמיטין במקומם שלסוף שבע השמטות היו מניחים שנת החמשים שלא היו מונים אותה לשמטה הבאה מפני שהיא ראויה להיות שנת יובל ושנה שלאחריה מתחיל המנין דאם לא היו מונים יובלות היו מונים אותה שנה לחשבון השמיטין והיו השמיטין שלא במקומן:

ל. כסף משנה: נמצאת למד שהשנה שחרב בה הבית באחרונה. כלומר כשאתה מונה שנה מיום החרבן עד י"ב חדש שכל מה שאירע באותה שנה מיקרי שאירע בשנת החרבן כשאתה תופס תחלתה מתשרי שאחר חרבן כשני חדשים אותה שנה מוצאי שביעית היתה ושנת ט"ו מן היובל ה' היתה והטעם שמונין מתשרי שממנו הוא המנין לשמיטין ויובלות. והכי אסיק רב אשי שבית שני נמי במוצאי שביעית חרבה והוצרך רבינו לפרש כמו שכתבתי ששנה שחרב בשניה פירושו כשאתה מונה מיום החרבן י"ב חדש וכו' הוא כדי שיצדק לומר שגם בשניה חרב במוצאי שביעית והחשבון מבואר שבית השני עמד ת"כ שנים הוצא שש קודם שעלה עזרא נשאר תי"ד הוצא המאות ליובלות נשאר י"ד נמצא שתשרי שאחר החרבן היא שנה ראשונה של שמטה שלישית דהיינו מוצאי שביעית וט"ו ליובל וגירסת רבינו נראה לי שהיא גירסת רש"י אלא שאין כתוב בה ונטפי חד שתא וכך היא גירסת ספרים ישנים ומוגהים כפי מה שהעיד בעל כפתור ופרח. ומ"ש ולפי חשבון זה שנה זו שהיא אלף ק"ז לחרבן וכו' כלומר מאחר שהקדמנו ששנה שמתחלת תשרי שאחר חרבן היתה שנה ראשונה של שמטה כשתוציא אלף ק"ז המאוחרות ליובלות ישארו

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 0584150477 או 02-5712225 email: minchat.aaa@gmail.com

מִתְּשָׂרֵי הוּא הַמִּנְיָן לְשִׁמְטִים וְלִיּוֹבְלוֹת אוֹתָהּ הַשָּׁנָה
 מוֹצָאֵי שְׁבִיעִית הִיְתָהּ. וְשָׁנַת ט"ו מִן הַיּוֹבֵל הַתְּשִׁיעִי
 הִיְתָהּ. וּלְפִי חֶשְׁבוֹן זֶה שָׁנָה זוֹ שֶׁהִיא שְׁנַת אָלֶף וּמֵאָה
 וְשֶׁבַע לְחֶרֶבֶן שֶׁהִיא שְׁנַת שְׁמוֹנִים וְשֶׁבַע וְאָלֶף וְאַרְבַּע
 מֵאוֹת לְמִנְיָן שְׁטָרוֹת שֶׁהִיא שְׁנַת שֵׁשׁ וְשָׁלְשִׁים וּתְשַׁע
 מֵאוֹת וְאַרְבַּעַת אֲלָפִים לִיצִירָה הִיא שְׁנַת שְׁמֹטָה וְהִיא
 שְׁנַת אַחַת וְעֶשְׂרִים מִן הַיּוֹבֵל:

בידך ז' והשביעית היא שנת שמטה שדעת רבינו שגם אחר חרבן בית שני מנו יובלות
 לקדש שמיטין דלענין זה כך לי אחר חרבן כמו קודם חרבן כרבנן דסברי הכי: